VACANTIEWONINGEN*)

EEN CAUSERIE

Mijn vriend Janus Goudoever is een speculant ,,con amore". Hij beoefent de speculatie als een tak van sport of uit weldadigheid, ten minste — dat vermoed ik, afgaande op de resultaten die hij tot nog toe bereikte, want maar zelden heeft hij er garen bij gesponnen of juister gezegd: geld bij gewonnen, doch intégendeel meestentijds flink verloren. Ik ben er daarom langzamerhand toe gekomen zijn speculatiezucht te gaan beschouwen als een kiesche wijze om zijn geld weg te schenken en betreur het alleen, dat hij het, zij 't een beetje minder kiesch, maar meer rechtstreeks en practisch, niet aan mij gegeven heeft. Hij zou er dan ongetwijfeld (hier gezegd en gezwegen) meer plezier van beleefd hebben, dan nu.

Janus heeft hieraan, daarvan ben ik overtuigd, bepaald nog nimmer gedacht, want zijn hart is goed: tallooze malen heeft hij mij reeds geholpen, zij 't niet met geld, dan toch met goeden raad. En als het waar is, wat het spreekwoord zegt, dat goede raad goud waard is, dan is mijn goudvoorraad minstens even groot als die der Nederlandsche Bank en sta ik dus bij mijn vriend stevig in 't krijt. Ik maak me hierover evenwel niet 't minst bezorgd, want manen doet Janus mij niet, integendeel, hij gaat steeds voort, telkens als hij mij ziet, mij de prachtigste, meest fortuinlijke ,,tips" toe te fluisteren.

Als het waar is, dat speculatie een der meest gevaarlijke infectieziekten is, dan verkeert mijn vriend in een vergevorderd stadium. Gelukkig ben ik er volkomen immuun voor, al zijn pogingen om mij te infecteeren hebben steeds volkomen fiasco geleden, dank zij het onfeilbaar antidotum, dat ik bezit in. . . . een ledige beurs. Waar

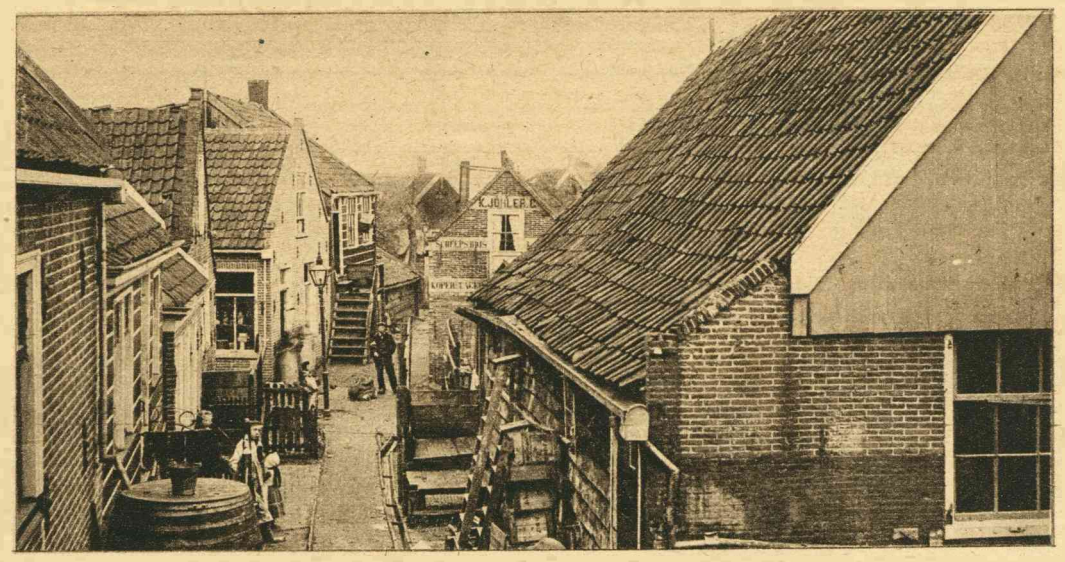

Menigeen, die vijftig weken van het jaar een ruim, frisch huis bewoont, brengt uit liefde voor de zee, zijn vacantie in dergelijke woningen door.

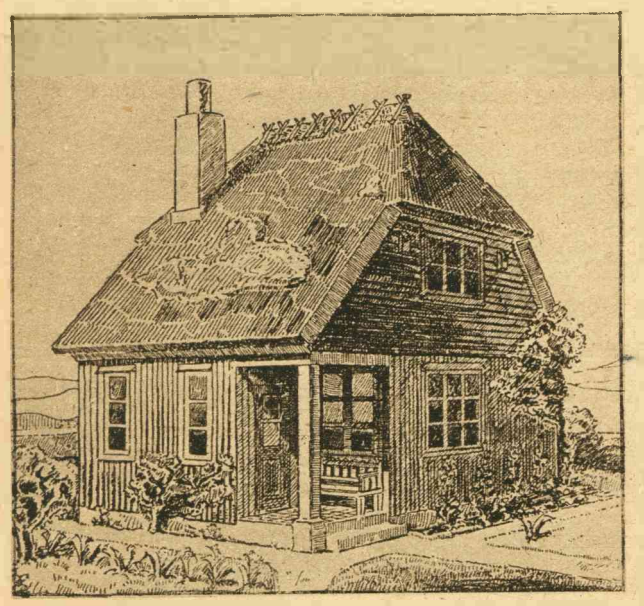

Een houten vacantiewoning, zooals er in Denemarken gebouwd zijn.

zoo'n ding al niet goed voor is! Gek, dat de meeste menschen er zoo het land aan hebben!

Verleden week liep ik mijn vriend Janus tegen het lijf op een tijd, dat ik geen tijd had. Hij heeft, God betere het, altijd den tijd. Ontloopen kon ik hem, helaas, niet.

,,Warmpies, hè!" pufte hij.

,,Is dat al het nieuws, dat je weet?"

,,Mijn hemel, kerel, wat ben jij galant!"

,,Dat word ik, zoodra jij een meisje wordt en een beetje mooier dan nu!"

,,Er is meer kans, dat dit gebeurt, dan dat jij gezond verstand krijgt."

,,Best mogelijk! Vooral als ik het van jou krijgen moet."

,,Knap gepareerd, maar niet geheel juist, want heb ik jou geen kapitaal aan verstand geschonken door mijn prachtige tips?"

,,Loop naar de maan met je tips!"

,,Weet je anders niet?"

,,Zeker: de Mookerhei; de Achterhoek, Urk. . ."

,,Bravo! Daar wou ik je juist hebben!"

,,Dankje! Ga jij maar alleen!"

,,Sla nou niet door als een blinde vink! Ik bedoelde: ik wilde je juist over dat onderwerp spreken!" — ,,Welk onderwerp? De maan of de Mookerhei?"

,,Over de hei! Je moet weten: ik heb een subliem idee in mijn kop; een prachtspeculatie. . ."

,,In heibezems?"

,,Nee! In heel wat beters. Van mijn stokpaardje, de effectenmarkt moet ik niets meer hebben. — Steels? — Daar is de room van af. . . ."

,,Zoo! Dus hebben we nu ook al afgeroomd staal?"

,,De Suikers hebben den laatsten tijd een bitteren nasmaak. Tabak? Daar is al meer dan een jaar reuk noch smaak aan. Wat is er nog meer? Olie? Scheepjes? Compania's! Hm! Nee, ik moet van de fondsenmarkt niets hebben! Ik heb nu wat beters op 't oog! Een reuzetip, jongenlief!"

,,Uitgebroed door 'n reuzetiep. Sjongens, sjongens, dat zal wat wezen!"

,,Luister! Heb jij in ,,Panorama" de afbeeldingen gezien van de noodwoningen die ze op dit oogenblik aan den overkant van het Y aan het bouwen zijn, om in den woningnood te Amsterdam te voorzien? Welnu, die plaatjes hebben mij op een idee gebracht."

,,Wil je daar gaan wonen?"

,,Neen, ik wil ook zulke woningen gaan bouwen!"

,,W-i-l. . . je. . . Apropos! Laat me je pols eens voelen!"

,,O, die is heel normaal! Vermoei je niet. En in mijn bovenverdieping is het ook volmaakt in orde; als het bij jou evenzoo gesteld was, zou je mij niet zoo schaapachtig aankijken!"

,,Maar mijn hemel, kerel, verklaar je dan toch nader."

,,Graag, als je dan maar luisteren wilt en me niet met je ongevraagde opmerkingen in de rede valt."

,,Binnen enkele weken beginnen de vacanties weer. Voor sommigen zijn die reeds begonnen. Het aantal personen dat vacantie neemt, wordt met elk jaar grooter, want ook van werkgeverszijde wordt hoe langer hoe meer ingezien, dat 'n één- of meerwekelijksche vacantie een levensbehoefte is. Met de gelegenheid, die men krijgt, om vacantie te nemen, komt echter de vraag op: hoe zal men die vacantie doorbrengen? Reizen is duur en voor hen die een korte vacantie hebben bovendien vermoeiend. Menigeen verlangt echter in den vacantietijd naar rust; wil nu eens volkomen uit de dagelijksche sleur wezen en trekt daarom naar de bosschen, de hei of het strand. Gelegenheden om te logeeren zijn er te over, maar vallen, helaas, niet onder het bereik van een groot deel der bevolking. Voor vele burgers met een vast, maar klein inkomen behoort een verblijf in een hotel of pension en zelfs bij particulieren, vooral in dezen abnormaal duren tijd tot de vrome wenschen. Welnu, voor deze categorie van personen zou ik vacantiewoningen willen bouwen: kleine houten landhuisjes voor een gezin en eenvoudige woningen voor meerdere families. Er zijn nog tal van braakliggende gronden in verschillende mooie gedeelten van ons land, die daarvoor in aanmerking zouden kunnen komen."

,,Het idee is sympathiek, maar denk je dat het uitvoerbaar is?'

,,O, zonder twijfel! Het buitenland heeft de levensvatbaarheid en productiviteit ervan bewezen. Een viertal jaren geleden heeft in Denemarken de Bond van Deensche Spoorwegbeambten in een der mooiste deelen van Seeland 30.000 M.² land gekocht en hier een klein villadorp van smaakvolle houten huisjes doen bouwen. De huisjes zien er met hun bruin en rood geverfd houtwerk, stroodaken en witte vensters bijzonder lief uit en bevatten beneden een woonkamer en een paar kleinere vertrekken, boven een paar frissche slaapkamers. In de betonnen fundeering, waarop de huisjes gebouwd zijn, is een ruimte uitgehouden, die als kelder of bergplaats dienst doet De huisjes worden geheel gemeubileerd verhuurd."

,,En de kosten?"

,,Die zijn al bijzonder gering. Een veertiendaagsch verblijf in zoo'n gemeubeld landhuisje kost niet meer dan. . . ongeveer 15 gulden"

,,Verbazend! Je doet me watertanden!"

,,Stop even! Er komt nog meer. Opdat ook de vrouw van de vacantie volkomen zal kunnen genieten en haar tijd niet door de voedselvoorziening van haar gezin in beslag zal worden genomen, is er in het midden van 't dorp een gemeenschappelijke restauratietent gebouwd, waar ieder verplicht is te gaan eten. Ook de kosten der maaltijden zijn matig berekend en bedragen voor man en vrouw gedurende veertien dagen ongeveer 25 gulden. Men kan de maaltijden, naar keuze gemeenschappelijk aan één tafel of afzonderlijk in kleine kamertjes gebruiken. Als je nu bedenkt hoe soms ambtenaren, onderwijzers, kantoorbedienden uit liefde voor de zee een bedompt onhygiënisch visschershuisje betrekken, dat met hun eigen ruime woning den toets der vergelijking niet kan doorstaan; de huisvrouw bovendien zich bij de bereiding der maaltijden op allerlei wijzen behelpen moet, dan springen de voordeelen van dergelijke in combinatie gebouwde vacantiewoningen terstond in het oog."

,,Ik moet zeggen, het plan is bewonderenswaardig, maar wie zal het ten uitvoer brengen. . .?"

,,Dit moet natuurlijk door een combinatie geschieden, tenzij jij een of anderen O. W.'er weet, die het zaakje alleen voor zijn rekening neemt. We leven trouwens in het teeken der coöperatie. Rijk en gemeente steunen het particulier initiatief in tal van gevallen waar dit het algemeen belang op het oog heeft. Het is dus volstrekt niet onmogelijk voor een sterken vakbond in het belang van haar leden, of voor een groote firma ten gerieve harer employés en werklieden, om dit plannetje op bescheiden schaal te verwezenlijken."

Type van een zeer eenvoudige vacantiewoning voor een werkmansgezin zonder kinderen.

,,Apropos! Je spreekt daar van werklieden. Daar valt me een ander bezwaar in. Als minimum-kosten voor een veertiendaagsch verblijf in zoo'n vacantiewoning noemde je ongeveer veertig gulden. Een betrekkelijk geringe som voor menigeen, maar voor een werkman een kapitaal. Tal van werklieden zullen dus van jou mooie plannetje als het eenmaal in daden is omgezet wegens de voor hen nog te groote kosten geen gebruik kunnen maken."

,,Toch wel! Ten eerste beschikken de meeste werklieden maar over hoogstens een week vacantie; dit breng' de onkosten dus reeds tot op de helft terug. Bovendien ben ik overtuigd, dat hoewel menig werkman meent eerder de punt van zijn eigen neus te kunnen bijten, dan een vetten spaarpot te kweeken, het voor hem toch niet onmogelijk zou zijn voor zijn vacantie wekelijks een kleinigheid af te zonderen.

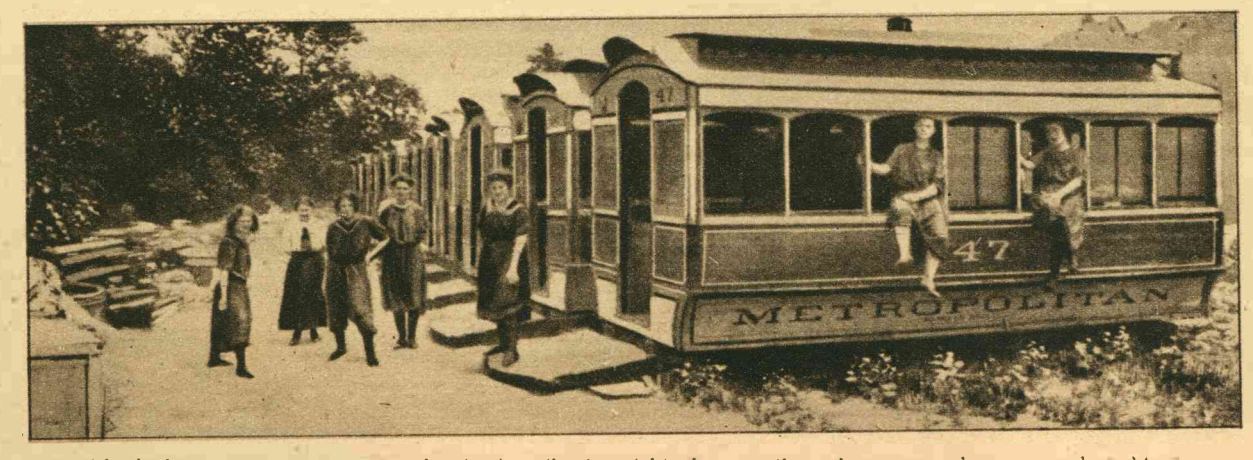

Afgedankte spoorwegwagons worden in Amerika ingericht als vacantiewoningen voor de spoorwegbeambten en hun familiën.

*) Het in dit artikel behandelde onderwerp is natuurlijk toekomstmuziek. De tijdsomstandigheden staan voorloopig een verwezenlijking ervan in den weg. We hebben daarom gemeend het denkbeeld slechts terloops aan te geven zonder dieper op de kwestie in te gaan, doch behouden ons voor er later meer gedetailleerd op terug te komen.